

GRANTCHESTER

3

Sidney Chambers

EN HET

PROBLEEM

VAN HET

KWAAD

James Runcie

GRANTCHESTER

3

Sidney Chambers
EN HET

PROBLEEM

VAN HET

KWAAD

James Runcie

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Het probleem van het kwaad

Dominee Sidney Chambers liep te peinzen over vergeving. Hij was op weg naar de wijding van Coventry Cathedral, waar hij kort na de oorlog had gewerkt. Nu, zeventien jaar later, was er een nieuw bouwwerk uit de platgebombardeerde resten herrezen – een symbool van veerkracht tegenover de gruwelen van de geschiedenis. In welke mate konden mensen herstellen van het kwaad uit zo'n vreselijke periode? Dat vroeg hij zich af. En bestonden er misdaden die te erg waren om ooit te worden vergeven? Hoe kon een God van liefde al dat lijden hebben toegelaten en welke stappen moesten er worden gezet om ervoor te zorgen dat dit in de toekomst nooit meer zou gebeuren?

Het was een zonnige middag, eind mei. Sidney had ervoor gekozen zijn ambtsgewaad niet aan te trekken en niet met de andere geestelijken mee te lopen in de processie, aangezien hij specifiek was gevraagd in de kerk plaats te nemen naast zijn Duitse vrouw. Als echtpaar werden hij en Hildegard gezien als de belichaming van naoorlogse verzoening, het bewijs dat de mensheid kon genezen, kon herstellen en liefde kon vinden, en dat uit alle verwoesting een nieuwe generatie kon opstaan.

Hoewel Sidney die behoefte aan hoop begreep, was hij ook van mening dat het niet verstandig was al te overtuigd te zijn van aanhoudende vrede. De spanningen met de Sovjet-Unie op dat moment bewezen dat wel, en hij had genoeg kennis van de mens en de internationale diplomatie om te beseffen dat 'nooit weer' wellicht wat al te optimistisch was. Het kwaad kon wortelen op de onopvallendste plekjes en jarenlang ongehinderd woekeren, zijn giftige invloed beetje bij beetje verspreiden totdat het te

laat was om het nog tegen te houden. Zelfs hier, in dit herrezen stadscentrum met dat krachtige geloofssymbool er middenin, leek het hem niet verstandig al te zelfvoldaan te zijn over de langdurige kracht van het goede.

Sidney was blij en geraakt door de goede opkomst van de geestelijken uit zijn eigen bisdom. Zo was er zijn vroegere docent Simon Opie, nu rector van het theologisch college Westcott House. Het was een kleine, kale man met een rimpelig gezicht, die evenveel tijd besteedde aan zijn parkieten als aan religie. Achter hem in de processie liep Phillip Agnew, een voormalig missionaris die zo'n eenvoudig, ascetisch leven leidde dat hij nooit geld bij zich had en dus nauwelijks iets at. En dan was er nog Isaiah Shaw van St Benet's, een geweldige Bijbelwetenschapper met een hang naar depressies, die troost zocht in de fles. In de bank tegenover hem zat Patrick Harland, een pietluttige, geaffecteerde lekenprediker die dol was op suède schoenen en voor Sidneys smaak wat te evangelisch was. Dit kleine Cambridge-shire-groepje was, zo bedacht Sidney terwijl hij het gadesloeg, een soort microkosmos van de Anglicaanse Kerk, die zijn best deed het geloof op verschillende manieren uit te dragen – soms ernstig, soms vertederend amateuristisch en zweverig, bewust blind voor het sisyfuskarakter van hun worsteling om het geloof overeind te houden in een wereld die almaar seculierder werd.

Sidney legde aan Hildegard uit wat het idee was achter de herbouw van de kathedraal: die ontvouwde zich als een bloem voor de bezoeker en onthulde zo haar schoonheid. Mannen die tijdens de oorlog verantwoordelijk waren geweest voor het ontwerpen van camouflage, hadden bijgedragen aan het algehele ontwerp van de kathedraal, een moderne variatie op het 'omvormen van zwaarden tot ploegscharen'. Sidney en Hildegard waren tussen de oude muren door – die wel van kant leken te zijn gemaakt – bij een verschroeid kruis beland. Vervolgens waren ze door de Queens Arch naar de westelijke glas-in-loodfaçade vol heiligen en engelen gelopen, waarna ze boven het hoogaltaar het geweldige wandtapijt van de herrezen Christus – een

beeld van overwinning, sereniteit en compassie – van Graham Sutherland hadden ontdekt.

‘Hij heeft een heel Engels gezicht,’ fluisterde Hildegard. Ze legde even haar hoofd op Sidneys schouder, wat hem deed glimlachen.

De congregatie ging staan voor het zingen van *All People that on Earth do Dwell* en de deken verwelkomde hen allen. De aartsbisschop van Canterbury voerde in zijn preek aan dat het bouwwerk de woorden weerspiegelde van de profeet: ‘Dit huis van God was glorieus; nu zal het nog glorieuzer zijn.’ Het koor zong het *Magnificat* en de burgemeester van Coventry was overweldigd door alle emoties van die dag. Voor Sidney was de hele ceremonie zowel een bekrachtiging van het geloof alsook een uitdrukking van een nationale identiteit. Toen hij die gedachte deelde met zijn vrouw, terwijl ze op weg waren naar buiten, herinnerde Hildegard hem eraan dat er op dat moment ook een speciale dienst gaande was in de Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche in Berlijn. In landen die nog maar zo recent gewelddadige vijanden waren geweest, werden de gebeden op hetzelfde moment naar dezelfde God opgezonden, in de hoop op blijvende vrede.

Na afloop was er bij de deken de gebruikelijke ontvangst met een drankje en een hapje. De *coronation chicken* werd weggespoeld met een riesling, iets wat sommige gasten iets te ver ging, wat het aanhalen van Engels-Duitse banden betrof. Het bood Sidney de kans weer eens een paar oude vrienden te spreken, met zijn nieuwe vrouw (ze waren nog geen jaar getrouwd) te pronken en de speculaties dat hij overwoog de kerk te verlaten voor een carrière bij de politie de kop in te drukken. Die geruchten, zo benadrukte hij toen zijn collega’s hem plaagden en met hun wijnglas op hem klonken, waren ongefundeerd. Het enige wat hij wilde, was een eenvoudig leven in een kleine parochie. En misschien, over niet al te lange tijd, zei hij, met een blik op Hildegard, een eigen gezin.

Zijn vrouw glimlachte zuinigjes. Ze had haar man er al eens

op gewezen dat ze al een eindje in de dertig was en dat de kansen op meer dan één kind dus niet echt groot waren. Bijna net zo klein eigenlijk als Sidneys pogingen om niet betrokken te worden bij de onderzoeken van inspecteur Keating. De wettelijke backgammonsessie van de beide mannen in *The Eagle* wilde ze nog wel accepteren, maar ze had hem gevraagd om eventueel toekomstig spoorwerk eerst met haar te overleggen. Ze kon ermee leven dat ze op de tweede plaats kwam in Sidneys leven – na God – maar was heel wat minder gecharmeerd van het idee wellicht zelfs op de derde plek te komen, na boeven en andere delinquenten.

In het gewone wereldse leven wilde ze op z'n minst zijn nummer één zijn. Ze mochten geen geheimen voor elkaar hebben. Sidney kon op de kansel preken over vergiffenis zo veel als hij wilde, maar thuis zou hij dat op zijn buik kunnen schrijven als hij ooit afdwaalde van het rechte huwelijkspad.

'En daar zijn geen uitzonderingen op?' had hij op gespeeld bedroefde toon gevraagd.

'Ik moet alles weten wat je denkt, *mein Lieber*. En als je een zuiver geweten hebt, hoeft je je nergens zorgen om te maken.'

'Ik denk dat ik me altijd wel om iets zorgen zal maken.'

'Maar hopelijk nooit over mijn liefde voor jou.'

'Soms kan ik niet geloven wat een geluksvogel ik ben dat ik jou heb gevonden.'

'Moet je je voorstellen hoe dat voor mij is, Sidney.'

Hildegards eerste man, Stephen Staunton, was vermoord door zijn eerste minnares, na te hebben gerotzoooid met een tweede, en Hildegard had nooit verwacht nog eens een huwelijk aan te durven. Nu dat toch was gebeurd, was ze vastbesloten te genieten van het geluk van hun verbintenis, ook al hadden anderen haar ervoor gewaarschuwd dat geen enkel huwelijk volmaakt was.

Zo had mrs. Maguire, Sidneys vroegere huishoudster, haar een spoedcursus gegeven over de tekortkomingen van haar nieuwe echtgenoot. Hij zou bijvoorbeeld geneigd zijn te dagdromen, was een hopeloze kok, vaag en een sloddervos, en verwende zijn

hond. Hij verveelde zich snel, was makkelijk afgeleid en wist nooit het eten te waarderen dat zij voor hem op tafel zette, al was hij dol op een varkenspastei, bij voorkeur met een augurk, en op worstjes met aardappelpuree, vis op vrijdag en lam op zondag. En dat was handig, want dan had je altijd genoeg voor een jachtschotel de volgende dag en ze zou Hildegard wel laten zien hoe de gehaktmolen werkte. Mister Chambers moest bovendien gedwongen worden echt aan tafel te gaan zitten voor zijn maaltijden, want anders vergat hij gewoon te eten, of verloor hij zijn eetlust en was de kans maar al te groot dat hij iets lekkers ging halen bij de bakkerij van Fitzbillies (want hij was veel te dol op zoetigheid), waarna hij zo verzadigd zou zijn dat hij zijn avondeten of gewoon liet staan, of liet aanbranden. Hij hield van thee met veel melk, had een bloedhekel aan kool en spruitjes, maar kon wel leven met worteltjes en erwtjes, en hij at nooit veel fruit omdat zijn vriendin Amanda Kendall niet tegen bananen kon, niet dat ze nog veel van haar zouden zien. Zijn hulppredikant, Leonard Graham, was volgens haar niet veel beter en was – ze zei het met veel nadruk – nou niet echt iemand die je een rokkenjager zou noemen; hij was bleek omdat hij altijd maar binnen zat en niet aan lichaamsbeweging deed, rookte pijp – wat slecht was voor zijn astma – en bleef koppig refereren aan Russische boeken waar niemand die ook maar een beetje bij zijn gezonde verstand was een touw aan vast kon knopen. Beide mannen hadden, zo beweerde ze, toezicht nodig. Ze waren niet te vertrouwen.

Hildegard had mrs. Maguire bedankt voor alle informatie en had stilletjes besloten dat het voortaan allemaal anders zou gaan, zonder uitgebreid toe te lichten wat haar plannen waren. Hoewel ze bereid was haar echtgenoot te steunen, was ze vast van plan haar carrière als pianodocent voort te zetten en een klein beetje mysterie te behouden om zijn interesse niet te verliezen.

Simon Opie gaf het stel een lift uit Coventry. Afwezig als hij was, reed hij volstrekt grillig – hij sukkelde met vijftig kilometer per

uur door Warwickshire en Northamptonshire, maar passeerde Kettering en Huntingdon op alarmerende snelheid. De middag liep ten einde. Hildegard had gemeld dat ze van plan was een dutje te doen op de achterbank, terwijl de twee mannen kletsten over de dienst en over hun verwachtingen van het aanstaande Vaticaanse Concilie.

‘Wat ik me altijd heb afgevraagd, hè,’ peinsde Opie hardop, ‘is hoe de paus zowel de Vissering kan dragen, symbool van Petrus’ werk als visser, en het pallium van de herder, geweven van witte lamswol van schapen die zijn gefokt door trappistenmonniken. Hoe kan de hoogste pontifex zowel herder als visser zijn?’

‘Ah, je maakt je zorgen om de vermenging van metaforen?’ vroeg Sidney.

‘Precies. Waarom kiezen ze niet gewoon? Je kunt net zomin een vis vangen met een herdersstaf als schapen hoeden met een hengel.’

‘Misschien wel als je de paus bent, al voert dat het concept van onfeilbaarheid wel erg ver door.’

‘Hij is tenminste niet ook nog aviculturist. Dat zou ik wel heel irritant vinden.’ (Simon Opie hield zelf op het terrein van Westcott House vogels in een grote volièrre.)

‘Nee, Simon,’ viel Sidney hem bij. ‘Dat kunnen we beter overlaten aan Franciscus – en natuurlijk aan zijn huidige opvolgers, toch?’

‘Ik zou mezelf niet op dezelfde hoogte plaatsen als Franciscus van Assisi, Sidney.’

‘Natuurlijk niet,’ zei zijn collega met een glimlach. ‘Maar een mens kan altijd streven.’

Na twee uur hadden ze de buitenwijken van Cambridge bereikt. Sidney verheugde zich al op een whisky, na deze lange dag. Hildegard werd wakker en vertelde de mannen dat ze had gedroomd over vliegtuigen die laag over Berlijn vlogen en kinderen aan parachutes dropten in plaats van bommen. Wat kon dat betekenen? Sidney vroeg zich stilletjes af of het een teken was dat ze

meer naar een kind verlangde dan ze tot nu toe had toegegeven.

Simon Opie bracht de auto voor de pastorie tot stilstand, trok de handrem aan, stapte uit en liep om de auto heen om Hildegard eruit te helpen, terwijl Sidney hun spullen uit de kofferbak haalde. Na een hartelijk afscheid en de plechtige belofte elkaar snel weer te zien, startte Simon de auto weer en reed weg. Het geluid van de motor overstemde bijna de kreet – iets tussen gillen en hardop naar adem happen in – die Hildegard slaakte.

Op de drempel van de pastorie lagen twee dode duiven.

Sidney sloeg een arm om zijn vrouw, keek even omlaag en toen weer op. Hij zag Simon Opies Humber nog net in de verte verdwijnen en zei dat Hildegard naar binnen moest gaan. Hij wilde niet dat ze van slag raakte en probeerde een logische verklaring te bedenken voor het feit dat de vogels bij de voordeur waren beland. Misschien had zijn lieve labrador Dickens ze gevonden, of waren ze als een cadeautje achtergelaten door Jerome Benson, de plaatselijke taxidermist? Aten mensen weleens duif? vroeg hij zich af. Misschien smaakten ze wel naar eend, of kwartel? Kon hij het idee van de duif als vredessymbool los zien van het culinair potentieel? Hij bekeek de vogels om te zien of ze schotwonden hadden, maar niets. Hun nekken waren ook niet gebroken. De doodsoorzaak was net zomin duidelijk als de reden waarom ze bij zijn voordeur waren achtergelaten. De enige zekerheid was dat dit geen ongeluk was: twee duiven, gedood en bewust neergelegd om gevonden te worden. Er zat geen briefje bij.

Hij haalde een spade uit de schuur en begroef de duiven in de tuin. Hij bad niet alleen voor hun ziel, maar ook, met de plechtige ceremonie van die middag nog vers in het geheugen, voor vrede – in zijn eigen leven en in de wereld.

Hildegard probeerde het beeld van de duiven, zo stil en zo dood, te verdrijven door thee te zetten en boterhammen te smeren. Kort daarna dook een opgewekte Leonard op om te horen hoe de dag was verlopen. Hij vroeg of Sidney ‘het nieuws al had doorgegeven’.

‘Welk nieuws?’ vroeg Hildegard, die niet in staat was zich te concentreren op wat de hulppredikant zei.

‘Ik word predikant.’

‘Waar?’ vroeg Hildegard.

‘Een gemeente in Noord-Londen, Holloway. Wel een beetje anders dan hier.’

‘Ik weet van niks.’

‘Heeft Sidney het je niet verteld?’

Zijn collega keek lichtelijk gegeneerd. ‘Ik wachtte op het juiste moment.’

‘Je was het vergeten.’

‘Natuurlijk was ik het niet vergeten.’

‘Kopje thee, Leonard?’ vroeg Hildegard. Ze stond bij het raam, niet in staat haar rust te hervinden.

Sidney keek naar het boek dat zijn collega bij zich had. ‘Je zult al je Dostojevski’s in je plunjezak moeten stoppen.’

‘Maar ik denk niet dat ik fluit, fluit, fluit.’

‘Nee, misschien niet nee.’ De dode vogels lieten Sidney maar niet los. ‘Leonard, ik moet je iets vragen. Ben je vandaag voor het eerst in de pastorie?’

‘Ik was er eerder al. Hoezo?’

‘Het is alleen... dat Hildegard een stel duiven bij de voordeur vond.’

‘Een cadeau?’

Hildegard gaf hem zijn thee. ‘Niet echt een gewenst cadeautje, dan. Ze waren dood.’

‘Volgens mij kun je duif ook braden, hoor. De Russen hebben een soort duivengerecht met witte kool. “Golubtsy” heet het, dacht ik —’

‘Ja, dat geloof ik graag,’ onderbrak Sidney hem. ‘Maar dit lijkt me toch iets anders.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Ik weet het niet.’

‘Een voorteken? Nee toch?’

‘Misschien, maar ik kan me niet voorstellen waarom. Ik geloof

niet dat ik iets verkeerd heb gedaan. Tenminste niet recentelijk.’

‘Ga je het inspecteur Keating vertellen?’

‘Ik denk het wel.’

‘Sidney...’ zei Hildegard.

‘Gewoon, voor de zekerheid. Ook al moeten we het mysterie waarschijnlijk zelf oplossen.’

Hildegard sloeg haar armen om de nek van haar man. ‘Misschien moeten we ze gewoon vergeten. Ik wil niet dat je in de problemen komt, *Liebchen*. Ik ken je toch.’

Sidney kuste zijn vrouw op de wang en nam een haarlok tussen zijn vingers. ‘Maak je alsjeblieft geen zorgen, liefste.’

Leonard werd altijd geraakt door dit soort liefdesbetuigingen tussen Sidney en zijn kersverse echtgenote. Hij beschouwde het ook als het aangewezen moment om te gaan. ‘Ik weet zeker dat er een heel simpele verklaring voor is. Maar ik laat jullie tortelduifjes nu verder met rust.’ Pas toen hij over het pad van de pastorie wegliep, realiseerde hij zich dat het gezien de omstandigheden misschien niet de handigste opmerking was geweest.

Het was bijna elf uur. Sidney zette de radio aan en luisterde naar het nieuws van de BBC Home Service. Er werd verteld dat het vandaag de verjaardag was van maarschalk Tito van Joegoslavië, dat Sovjetschepen de nucleaire tests van de VS op Christmas Island in de gaten hielden, en dat Sussex Pakistan met zeven wickets had verslagen. Ook werd er verslag gedaan van de kerkdienst van die ochtend, die was bijgewoond door de koningin, in het gezelschap van prinses Margaret en lord Snowdon.

Sidney zat aan zijn bureau in de studeerkamer, nam zijn correspondentie door en knielde vervolgens op de bidstoel voor zijn avondgebed. Hij vroeg om genade, om vergeving en om begrip, en bad dat de vogels op hun drempel niet een voorteken waren van onheilspellende gebeurtenissen.

‘O God, van Wie alle oprechte verlangens, alle goede raad en alle goede werken afkomstig zijn, schenk Uw dienaren die vrede die de wereld niet kan geven...’

Hildegard hield ervan als eerste in bed te liggen en Sidney luisterde hoe ze neuriënd de trap op liep. Hij dacht eerst dat ze een Duits liedje zong, maar toen herkende hij *The Man I Love*. Het was zo bijzonder dat hij nu die man was. Hoe slecht een dag ook verliep en hoe bezorgd hij ook was, hij wist dat ze zonder enige twijfel van hem hield en hij van haar. Het was het kostbaarste in zijn hele leven en hij zou niets doen wat dat kon schaden.

Toen hij eindelijk boven kwam, sliep ze al bijna. Ze gaf haar man een lome zoen en draaide zich om, op haar zij. Sidney luisterde naar haar ademhaling terwijl ze in slaap viel. Die was onregelmatig, werd luider naarmate ze dieper sliep (lag ze nou te snurken?) en Sidney was bang dat hij op een dag bij haar zou zijn als haar ademhaling helemaal stokte. Ze waren nog maar zes maanden getrouwd, maar hij kon het idee van haar gescheiden te zijn nu al niet meer verdragen. Hij had nooit eerder ervaren dat zijn bestaan hier op aarde zo compleet kon zijn. Hij werd zelfs bang van zijn eigen geluk. Vreesde dat het misschien niet blijvend zou zijn, *verwachtte* al bijna dat het niet blijvend zou zijn, misschien wel in de overtuiging dat hij het niet verdiende, en dat het allemaal een ingewikkelde grap was om de pijn van een eventueel verlies nog veel erger te maken. Gek, dacht hij, dat je tevredenheid niet gewoon kon vertrouwen of waarderen voor wat het was.

Sidney probeerde zijn eigen ademhaling af te stemmen op die van haar. Hij stelde zich voor dat haar ritme hem hielp in slaap te vallen en dat hun ademhaling de hele nacht synchroon zou lopen. Maar Hildegards ademhaling was onrustig, vol met lange stiltes die plotseling werden doorbroken door een luide huivering, alsof ze zo diep aan het dromen was dat ze vergat te ademen, maar het zich steeds nog net op tijd herinnerde. Soms slaakte ze een kreetje en veranderde ze van positie. Eerst lag ze op haar rug, toen draaide ze zich naar hem toe, onwetend, verloren in dromen of het verleden, zich niet bewust van een wakkere ziel naast zich, veilig voor gevaar, warm in het duister.

Dit was liefde, dacht hij – hier te liggen en naar zijn vrouw te luisteren, die zo dichtbij was.

Tevredenheid was een geschenk waarvoor gewerkt moest worden, dat wist Sidney wel, maar hij was er dankbaar voor. Uiteindelijk viel hij in slaap, terwijl hij met genoeg aan alle andere dingen in zijn leven dacht. Zoals zijn vaste backgammonsessie elke donderdagavond in de RAF-bar van The Eagle, met inspecteur Keating.

Natgeregend arriveerden ze tegelijk bij de pub. Geordie bromde dat hij het spuugzat was dat hij, hoewel het al bijna juni was, nog steeds zijn versleten regenjas moest dragen, en dat hij vreesde dat hij er inmiddels behoorlijk middelbaar uit begon te zien. Nadat ze met de eerste van hun gebruikelijke twee pints een plekje hadden gevonden bij het raam, mopperde hij tegen Sidney dat het grijze haar onverbiddeijk aan het oprukken was. De ceintuur om zijn broek had hij de afgelopen jaren niet een maar twee gaatjes ruimer moeten gespen, en de noodzaak van een leesbril zorgde ervoor dat hij eruitzag als een ambtenaar. ‘Een slecht geklede ambtenaar, bovendien.’ Hij zuchtte.

‘Da’s waar,’ zei Sidney afwezig, terwijl hij het backgammonbord klaarlegde.

‘Zeg je nou dat ik er oud uitzie, Sidney?’

‘Je kleren zijn... goed benut.’

‘Dat is omdat mijn salaris alleen wordt gebruikt voor nieuwe kleren voor de kinderen. Niet dat ik die vaak zie.’

‘De tol van het werk.’

‘Het stopt maar niet, weet je.’

Sidney vertelde zijn vriend over de twee duiven die ze bij hun voordeur hadden gevonden en schrok een beetje toen Keating erg geïnteresseerd bleek. Hij was ervan uitgegaan dat Geordie hem ervan zou beschuldigen dat hij wel erg achterdochtig was, maar het tegendeel bleek waar – de inspecteur was een en al oor.

‘Dit zit me niet lekker, Sidney. Ik denk dat je voorzichtig moet zijn.’

‘Ik ben altijd voorzichtig.’

‘Nee, dit is ernstig. Ik weet niet of...’

‘Je aarzelt, Geordie.’

‘Helaas wel, ja. Ik heb me afgevraagd of ik je dit moet vertellen of niet.’

‘Ik dacht dat wij geen geheimen voor elkaar hebben?’

‘Dat is ook zo, en ik weet dat dit nieuws toch wel zal uitlekken, dus je kunt het maar beter van mij horen. Het punt is... dat er een moord is gepleegd. Er is een lijk gevonden in de Round Church.’

‘Dat is vreselijk.’

‘Klopt.’

‘En je weet zeker dat er geen natuurlijke oorzaak is?’

‘Nee, Sidney, ik ben bang van niet. Het slachtoffer is gestikt. We weten niet na hoelang, of in hoeverre hij bij bewustzijn was toen het gebeurde, maar hij lijkt ook te zijn gemarteld; op zijn borstkas was met een mes een patroon gekerfd.’

‘Wat voor patroon?’

‘Als de klauw van een dier. Het is zonder twijfel een of ander teken. De patholoog zei dat hij nog nooit zoiets heeft gezien.’

‘Het teken van het beest?’

‘Misschien. Al weet ik niet precies hoe dat eruit hoort te zien.’

‘Dit is zeker verontrustend. Denk jij dat dit misschien te maken heeft met de duiven waarover ik je net vertelde?’

‘Ja... nou, ik ben bang dat het punt is, dat...’

‘Je bent echt ongebruikelijk ontwijkend, Geordie.’

‘Het slachtoffer was een dominee.’

‘Nee.’

‘Philip Agnew. Je kent hem vast wel.’

‘Lieve help,’ antwoordde Sidney. ‘Ik heb hem afgelopen vrijdag nog gezien, tijdens de dienst in Coventry.’

‘Wat voor man was het?’

Sidney zweeg, geraakt en bedroefd door het nieuws van Agnews dood. ‘Een heel goed mens. Een vroom mens, bijna te goed voor deze wereld.’

Het slachtoffer was een vrijgezel van gevorderd middelbare leeftijd, een man die daklozen in zijn kerk verwelkomde en het merendeel van zijn geld aan de armen gaf. Hij geloofde dat de kerk een ‘kunstwerk’ en een ‘bron van liefde’ diende te zijn, en niet zozeer een institutie of instelling. Hij leidde een sober leven, hij onthield zichzelf vlees en alcohol in een poging alert te blijven, in de overtuiging dat de streken van satan bestreden moesten worden met een helder hoofd en een nuchtere maag. Sidney had hem ooit een preek horen houden, gebaseerd op slechts vijf woorden die vlak voor de arrestatie van Christus in de tuin van Getsemane waren uitgesproken: ‘En toen werd het nacht.’ Philip Agnew had gesteld dat die zin niet simpelweg een beschrijving was van het tijdstip en het invallen van het duister op het moment van Jezus’ arrestatie, maar dat het een aankondiging was van dreigend kwaad.

Sidney nam een slok van zijn bier. Het was heel wat minder troostend dan toen hij eraan begon. ‘Dit is afschuwelijk. Heb je al een verdachte?’

‘Er zijn meldingen van een zwerver in de buurt. Het is mogelijk dat de dominee zich een tijdje om hem heeft bekommerd. We proberen natuurlijk te achterhalen waar hij op dit moment is.’

‘En je vermoedt dat er in de tussentijd wellicht een moordenaar rondloopt?’

‘Er loopt in elk geval in deze contreien een moordenaar rond, die misschien wel of misschien ook niet iets tegen dominees heeft. Ik zal je hulp nog hard nodig hebben.’

‘Ik wil niet dat Hildegard hierdoor van slag raakt.’

‘Maar ze weet al van de duiven.’

‘Ja, maar ze zal schrikken als ze van Agnew hoort.’

‘Volgens mij heeft heel Cambridge het er toch al over. Het zal iedereen schokken, Sidney. Daarom moeten we die zwerver ook zien te vinden.’

‘Maar het lijkt me niet waarschijnlijk dat die –’

‘Wie kan het anders zijn?’

‘Wat ik bedoel, is dat het onwaarschijnlijk is dat een zwerver

zover zou gaan dat hij iets in iemands borstkas kerft, denk je niet? Iemand neersteken is één ding, voor geld of in een soort woeste wraak voor je leven. Maar een symbool kerven, dat is anders. Het teken van het beest...'

'Ho-ho, Sidney.'

'Het Bijbelboek Openbaring: de apocalyps. Het zou het werk kunnen zijn van iemand die aan waanbeelden lijdt.'

'Wat een zwerver niet uitsluit.'

'Nee, maar het motief zou gecompliceerder kunnen zijn dan je op het eerste gezicht denkt.'

'Het is altijd gecompliceerder dan je op het eerste gezicht denkt. Zo werkt dat met misdaad, Sidney. Een schurk heeft er weinig baat bij het ons gemakkelijk te maken.'

'En er is geen duidelijk motief? Er is geen geld verdwenen of zo?'

'Niet dat ons is opgevallen. Soms is het gewoon botte kwaadaardigheid.' De inspecteur kwam overeind om een tweede pint voor hen te halen. 'Toch zet het je wel aan het denken: waarom staat een liefhebbende God toe dat een van Zijn eigen mensen wordt gedood? Het is kwaadaardig. Waarom treedt Hij niet op om het te voorkomen? Ik dacht dat dat nou juist de zin van bidden was.'

'Je mag niet vergeten, Geordie, dat we God niet altijd kunnen beoordelen volgens de menselijke moraal.'

'Welke andere maatstaven hebben we dan?'

'In geloofstermen bestaan er andere waarheden dan de feitelijke. Mysticisme. Metaforen. Verbeelding. Onwetendheid. Sommige mensen zijn van mening dat het kwaad geen probleem is dat moet worden opgelost, maar een mysterie dat we tegemoet moeten treden en moeten doorstaan.'

'Nou, dit is mij in elk geval een raadsel, om nog maar te zwijgen van die verhipte duiven van jou. Ik neem aan dat je me helpt bij het onderzoek?'

'Ik heb zo'n vermoeden dat ik geen keus heb,' antwoordde Sidney treurig.

Hij probeerde het gesprek met de inspecteur van zich af te zetten, maar toen hij de volgende dag zijn labrador meenam voor hun vaste ochtendwandeling, was hij nog steeds van slag. Het nieuws van de moord was als een lopend vuurtje rondgegaan en Sidney had het gevoel dat mensen raar naar hem keken, alsof ze vreesden dat dominees nu de voorbodes waren van moord. Hij probeerde zich te concentreren op zijn dagelijkse taken: de eerstvolgende PCC-vergadering en de zieke parochianen die een huisbezoek verwachtten. Maar zijn gedachten bleven maar afdwalen naar de dood van Philip Agnew, een van de aardigste mensen ooit, die zijn leven had moeten afsluiten in de sereniteit van vrome ouderdom, in plaats van plotseling aangevallen, verstikt, wreed verminkt en doodgestoken te worden. Wie deed zoiets in vredesnaam en wat had Agnews functie als dominee te maken met de reden waarom hij was vermoord?

Dickens snuffelde behoedzaam en sloop met een schattige hondachtige voorzichtigheid om een schaap heen dat aan de andere kant van het weiland roerloos op de grond lag. Sidney kon alleen maar hopen dat het beest niet dood was, misschien 'alsof het geslacht was' zoals in Openbaring stond, en besloot nou eens niet op onderzoek uit te gaan maar de boel maar gewoon de boel te laten.

Hij dacht net aan de duiven die waren achtergelaten bij zijn voordeur en dat hij misschien een bezoekje zou moeten brengen aan de plaatselijke taxidermist, Jerome Benson, om hem naar zijn mening te vragen, toen hij de man in kwestie op zich af zag komen. Hij was iets kleiner en smaller dan Sidney zich herinnerde, zijn gezicht leek roder en er hing een tas over zijn schouder.

'Ken ik u?' vroeg de man nadat Sidney hem had begroet.

'Dat mag ik hopen. U herinnert zich toch nog wel de gesprekken die wij een paar jaar geleden hebben gevoerd over Daniel Morden en de brand in het zomerhuis?'

'Ik denk dat u mijn broer bedoelt.'

'Neem me niet kwalijk.' Sidney beseftte dat hij een klassieke fout had gemaakt. 'U bent niet Jerome Benson, de taxidermist?'

‘Nee...’ De man leek niet van plan te zijn vrijwillig meer informatie te verstrekken en oogde zelfs geïrriteerd omdat hij staande was gehouden. Hij keek naar links en naar rechts, alsof hij op zoek was naar de snelste manier om om Sidney heen te kunnen lopen en zijn weg te kunnen vervolgen.

‘U bent niet vanhier?’

‘Nee.’

‘Op bezoek? Of misschien aan het werk?’

‘Ik ben muzikant.’

‘Mijn vrouw ook.’

‘Ik vermoed niet hetzelfde soort.’

Dit ging niet best. Sidney beseftte dat hij een einde aan het gesprek moest breien en moest doorlopen, maar hij kon het niet laten en voegde eraan toe: ‘Ze is pianiste.’ Hij zweeg een moment. ‘Ze geeft pianoles’ – alsof Bensons broer zat te wachten op een toelichting over wat ze deed. Hij klonk oenig, dat wist hij heel goed, en het ongemak werd er ook niet beter op toen Dickens terugkeerde met een bal in zijn bek.

‘Ik speel jazz.’

Sidneys ogen begonnen te glimmen. Als er iets was waarover hij graag praatte, dan was het wel jazz – en zo vaak deed de gelegenheid daartoe zich niet voor. Hij gooide de bal weg voor de hond om te apporteren en vroeg vervolgens: ‘Wat voor soort?’

‘Ik speel hoorn. Als het even kan.’

‘Ik ben een groot fan van Lester Young,’ zei Sidney.

‘Ik mocht willen dat ik zo kon spelen.’

‘Treedt u hier in de omgeving op?’

‘Niet op dit moment. Ik ben hier om een oude vriend te bezoeken. Ik slaap bij mijn broer. Hij helpt me als ik weinig geld heb.’

Sidney controleerde het dit keer maar voor de zekerheid: ‘En uw broer is Jerome Benson?’

‘Correct.’

‘Ik kan me voorstellen dat het niet meevalt om met jazz uw brood te verdienen.’

‘Daar hebt u helemaal gelijk in.’

Sidney was vastbesloten opgewekt en vriendelijk te blijven. ‘En wat staat hierna op het programma?’

‘Birmingham. Een maat van me speelt in een kwartet. Ze gaan waarschijnlijk de saxofonist op straat zetten, hoewel ze zich misschien wel bedenken als ze mij zien.’

‘U moet niet zo hard zijn voor uzelf.’

‘Het is een hard leven. Maar niemand heeft ooit beloofd dat het anders zou zijn.’

Sidney vroeg zich af of deze man hem om geld zou vragen. Hij had nooit iets bij zich als hij de hond uitliet. ‘Jazz is misschien ook altijd wel de muziek van zware tijden geweest.’

‘Brother, can you spare me a dime. Money gettin’ cheaper.’

‘Sixteen tons.’

‘Mijn broer vraagt zich waarschijnlijk al af waar ik blijf. Ik moet gaan.’

‘Dan zal ik u niet langer ophouden, mister Benson.’

‘Jimmy,’ antwoordde de man. ‘De naam is Jimmy.’

Terug in de pastorie kwam Sidney tot de ontdekking dat Hildegard zich had afgevraagd waar hij was. Ze was de stad in geweest en had op het marktplein Helena Randall, een ambitieuze jonge journaliste bij de *The Cambridge Evening News*, getroffen. De vrouw had Hildegard gevraagd of haar man de moord op een plaatselijke dominee onderzocht en of hij al een spoor had. Kon ze misschien die middag even bij de pastorie langskomen om erover te praten?

‘Waarom heb je me er niets over verteld, Sidney?’

‘Ik wilde je niet alarmeren.’

‘Ik snap niet hoe je dit geheim dacht te kunnen houden.’

‘Ik had niet verwacht dat je naar Cambridge zou gaan.’

‘Heeft dit iets te maken met de duiven? Moet ik me zorgen maken?’

‘Ik wist dat je dat zou doen, daarom wilde ik het stilhouden.’

‘Maar als jij me niets vertelt, of ik alleen maar een fractie hoor,

zal ik altijd denken dat er dus nog meer is wat ik zou moeten weten.'

'Het is ingewikkeld...'

'Vertel me alles,' zei ze.

Hoewel hij er eigenlijk tegen opzag, wist Sidney dat hij toch een bezoek moest brengen aan Jerome Benson, al was het maar om te vragen naar de dode duiven en om de mogelijkheid uit te sluiten dat diens broer de zwerver was die in de buurt van Philip Agnews pastorie was gesignaleerd.

Het was een paar jaar geleden sinds hij voor het laatst binnen was geweest in het gammele huisje aan de rand van Grantchester, dat als woning en werkplaats diende. Dickens daarentegen herinnerde het zich maar al te goed en wilde liever niet naar binnen. De muren van de voorkamer waren opgeluisterd met traditionele voorbeelden van het werk van een taxidermist, die allemaal om vissen draaiden: er hingen twee baarzen, drie of vier snoeken, een mul met een pruilmond, een forel, een karper, een voorn en een bot. De volgende ruimte was griezeliger en herbergde beeldende pogingen om een verhaal te vertellen (een vos met een gevangen fazant, twee zwaardvechtende hermelijnen). En in een hoek zag hij iets wat je niet anders dan macaber kon noemen: een lam met twee koppen, een gemummificeerde kat, een gordeldier met een zeepbakje in zijn poot en een model van het menselijk oog.

Benson bleef tijdens hun hele gesprek staan, ruimde onrustig de lijmpotten, kleine vijzels en tangen op waarmee zijn werktafel bezaaid lag. Hij werd defensief toen Sidney over de duiven bij zijn voordeur begon en over het lam in het weiland dat hij eerder die week had gezien en wellicht dood was geweest.

'Ik begrijp niet helemaal wat u wilt impliceren, dominee Chambers, maar u kunt mij toch niet verantwoordelijk houden voor elk schepsel dat sterft? Een dode spreeuw heeft misschien wel een speciale betekenis, maar dat is eerder uw afdeling dan de mijne.'

GRANTCHESTER

3

Vier nieuwe mysteries zetten het dorpje Grantchester op zijn kop

Sidney Chambers, de sympathieke predikant en amateur-detective van het dorpje Grantchester, probeert te genieten van een vredig leven met zijn vrouw, maar helaas blijft het niet lang rustig. Al snel moet Sidney aan de slag om een seriemoordenaar te stoppen en de verdwijning van een beroemd schilderij te onderzoeken.

Ook ontdekt hij dat een ongelukkige verdrinking op een filmset misschien wel helemaal geen ongeluk was en ontraadselt hij de ware toedracht achter de mysterieuze verdwijning van een baby uit het ziekenhuis.

Er is dus genoeg te doen voor de predikant en zijn kameraad, inspecteur Geordie Keating. In de tussentijd worstelt Sidney met het probleem van het kwaad, grote persoonlijke veranderingen en, zoals gewoonlijk, de liefde.

Sidney Chambers en het probleem van het kwaad
is het derde deel in de serie Grantchester,
bekend van de gelijknamige BBC-serie.

NUR 331

ISBN 978 90 297 3356 4

9 789029 733564

KokBækencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT